

Groningen, 7 juni 2023

Van: Sportkoepel Groningen

Aan: Projectgroep Sport050 / DMO / VGB, Christiaan van Ginneke

Onderwerp: Reactie op Concept Onderzoek 25-50m zwembad Kardinge

Inleiding

In september 2022 is het eerste concept van het onderzoek naar 25-50m zwembad Kardinge opgeleverd. De Sportkoepel heeft daar in oktober 2022 haar reactie op gegeven.

Op 7 april 2023 is er een nieuwe versie van het onderzoek opgeleverd, en deze is op 18 april kort toegelicht aan de Sportkoepel en de Adviescommissie voor de Sport.

De Sportkoepel heeft daarna het onderzoeksverslag nogmaals doorgenomen en geeft in voorliggende reactie haar belangrijkste bevindingen weer.

Oordeel Concept Onderzoek

In de beoordeling van oktober 2022 heeft de Sportkoepel zich met name gericht op:

- Zijn alle relevante aspecten beoordeeld?
- Zijn de data correct en volledig?
- Zijn de conclusies gerechtvaardigd?
- Zijn er nog vervolgvragen / onderzoeken nodig?

De Sportkoepel was destijds van oordeel dat het voorliggende onderzoek qua beschrijving van de aspecten een behoorlijk compleet beeld biedt, maar had ook een aantal bevindingen.

Een deel van de bevindingen zijn opgepakt, zo is nu ook de demografische ontwikkeling meegenomen in de cijfers. Een aantal bevindingen is niet opgepakt, waarbij het onduidelijk is waarom (nog) niet.

Verder is het onderzoek nog lopende: het capaciteitsonderzoek loopt nog, onderzoek naar de configuraties ook.

Deze beoordeling van de Sportkoepel is ook nu een tussentijdse beoordeling en geen definitieve.

De hernieuwde beoordeling van de afzonderlijke paragrafen is in de bijlage opgenomen.

Overkoepelend heeft de Sportkoepel nog de volgende punten:

- Op 10 mei 2023 is de gebiedsvisie in de raad geweest om programmatische keuzes te maken ten aanzien van Kardinge. Er zijn in deze raadsvergadering diverse kritische opmerkingen gemaakt over omvang en locatie van een nieuwe ijshal. De Sportkoepel verneemt graag hoe deze discussie nu opgepakt wordt door de gemeente. Enerzijds omdat de Sportkoepel graag een volwaardige ijshal wil om de ijssportverenigingen te kunnen blijven bedienen. Maar ook omdat in eerste instantie ijs en water aan elkaar gekoppeld waren vanwege energetische 'symbiose'. Wat is het effect op locatie en ontwerp van het zwembad als er geen ijshal op Kardinge komt?
- In gesprekken met Sport050 is ook het onderzoek naar onder andere het Scharlakenhof besproken, en ook het verdwijnen van badwater bij particuliere zwemlesaanbieders wat mogelijk tot extra vraag naar badwater bij de gemeentelijke zwembaden leidt. Deze twee ontwikkelingen zien wij nog niet terug in dit onderzoek.

- Wij adviseren ook de KNZB en andere stakeholders/geïnterviewden het conceptonderzoek te laten lezen om vast te stellen of men correct geciteerd en geïnterpreteerd is. In deze versie kunnen we niet opmaken of dat gebeurd is.
- Hoewel steeds gesteld wordt dat elke configuratie ingepast moet kunnen worden, verontrust de nieuwe zinssnede *“De gebiedsvisie en het stedenbouwkundig plan dat daaruit volgt moet de ontwikkeling van een 25 meter danwel een 50 meter zwembad mogelijk maken.”* ons: wat is leidend? Indien de gebiedsvisie de beperkende factor zou zijn om een 50m-bad te realiseren, zien wij onze vermoedens dat de vervanging / realisatie van een mooi, goed nieuw sportcentrum Kardinge verdrongen wordt door een brede gebiedsvisie, helaas bewaarheid worden.

Vervolg

De Sportkoepel vindt het positief dat er op onderdelen aanvullend onderzoek heeft plaats gevonden en nog steeds plaats vindt. Maar we maken ons wel ongerust over de haalbaarheid van het uitvoeren van de alle genoemde vervolgonderzoeken gezien de wens om in oktober het onderzoek definitief af te ronden. We kijken uit naar de update van het onderzoek in juni/juli 2023.

Met vriendelijke groet,

Sportkoepel Groningen,
Bram Reudink
Emmy in 't Veldt
GP de Vries

Bijlage I – (her)Beoordeling afzonderlijke punten, versie april 2023

Achtergrond

Het overzicht van de zwembaden geeft een eerste globaal beeld van de zwembaden en gebruik in de gemeente Groningen.

Wij zouden graag nog enkele aanvullende opmerkingen willen maken:

- Het instructiebad van het Helperbad/Ranomibad, ook wel het oude Helperbad/Ranomibad genoemd, wordt ook door verenigingen door Sport050 voor trainingen en banenzwemmen gebruikt. Dit is niet altijd fijn, vanwege de hoge watertemperatuur op donderdag en vrijdag, en de aanloop daar naar toe (woensdagavond).
- In Sportcentrum Karding zwemmen ook de zwemmers van TTS Groningen.
- Het Helperbad/Ranomibad is met name een verenigingsbad in de late middag en avonden. En de hele vroege ochtenden (tot 7:00 uur)
- In de bijlage van het capaciteitsonderzoek ontbreken nog de uren voor de zwem- en polowedstrijden. Deze zitten niet in het reguliere rooster, maar worden wel gehoord.

- In paragraaf 2.2 wordt het aanbod in de omgeving benoemd en enkele uitspraken gedaan over aantrekkingskracht van een zwembad in de omgeving. De conclusie dat een bezoeker maximaal 20 minuten wil reizen voor een zwembad, moet ons inziens gerelateerd worden aan het aanbod dat geboden wordt. Voor aanbod dat dicht bij geboden wordt, zal men in het algemeen het dicht bij huis zoeken. Maar indien het aanbod anders en aantrekkelijk is (extra waarde biedt), dan is reistijd rekbaar. In de nieuwe versie (april 2023) is dit tekstueel aangepast, en wordt gesteld dat zwemmers voor een 50m-bad het 'dus' geen probleem vinden om wekelijks naar Drachten af te reizen. De door Sportkoepel gemaakte opmerking dat het makkelijker is voor volwassenen om verder te reizen (en met de auto), dan voor kinderen en jongeren, is niet opgenomen in de tekst. Daarnaast is er ook een verschil of je 1x per jaar verder reist naar een accommodatie, of je dat wekelijks moet doen. Verder 'wijst' de gemeente de zwemverenigingen toe aan een bad. Zo zwemmen de leden van de vereniging in Ten Boer in het Helperbad/Ranomibad, waarbij de (langere) reistijd een gegeven wordt.

Kwalitatief onderzoek

Visie en beleid

In deze paragraaf is er ten opzichte van de vorige versie een aanpassing aan het potentiële aantal "50m-badzwemmers" doorgevoerd, maar er wordt nog steeds gewerkt met het aantal van 30-40 binnen TriVia, en 50-60 als totale potentiële behoefte. In het capaciteitsonderzoek zou de vraag expliciet gesteld kunnen worden. Mogelijk is het aantal hoger. En het klinkt weinig, maar dit zijn wel zwemmers die 40 weken per jaar gebruik willen maken van het 50m-bad.

In de tussenconclusie staat dat de gemeente geen ambitie heeft om een zwembad met alleen topsportfaciliteiten of met een bovenregionale functie te realiseren. Maar er is wel de ambitie om hoogwaardige sportaccommodatie voor talentontwikkeling te beiden. Onder topsport binnen zwemmen denken wij aan de hoogtijdagen van Ranomi. Helaas hebben wij op dit moment geen zwemmers op dat niveau binnen de gemeente Groningen. Een 50m-bad is volgens ons niet 'sec' een topsportfaciliteit. Maar wel relevant voor talentontwikkeling binnen de zwemsport.

Capaciteitsonderzoek

Deze paragraaf is grondig herschreven ten opzicht van de vorige versie.

Er wordt meer inzicht gegeven in de verschillende scenario's met betrekking tot behoefte, configuraties (6/8/10-banen x 25m of anders), en de (over)capaciteit die dan geleverd wordt.

Onze opmerking dat een 1:1 vertaling naar extra banen in de breedte niet altijd direct de oplossing voor het tekort is, blijft wel staan. Bij uitbreiding in de breedte van een groep zwemmers (bijvoorbeeld meer masters binnen 1 trainingsuur kunnen bedienen), is dit mogelijk wel een oplossing. Maar fundamentele uitbreiding richting extra groepen of nieuw productaanbod kan niet per definitie met extra banen in de breedte gerealiseerd worden.

Ontwikkelingen en impact andere zwembaden

De keuze voor een spreiding van zwembaden, is voor ons nu een gegeven en biedt voor de inwoners van Groningen ook grote voordelen¹. Een verhuizing van TriVia-uren naar Kardinge zou een groot gat achterlaten, waarbij men verwacht dat dit niet 1-2-3 ingevuld kan worden. Dit gat is echter kleiner, wanneer men de extra behoefte zoals in het capaciteitsonderzoek schetst, in ogenschouw neemt.

Impact op andere zwembaden in de regio.

Aan deze paragraaf is alleen een extra alinea toegevoegd, en de opmerking dat er in het noorden enkel een 50m-bad in Drachten is.

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij nog steeds de volgende opmerkingen:

- Op basis van de huidige ledenaantallen in de regio, ziet men geen potentiële doelgroepen. Vanuit een ander perspectief kan ook gesteld worden, dat een zwembad met meer faciliteiten tot een groei van de verenigingen in de omliggende gemeentes kan leiden: het kan de ambitie vergroten, en samenwerkingsverbanden doen groeien.
- De gemeente Smalingerland en Topsport Noord zijn niet tegen een 50m-bad, zolang het zich niet richt op topsporttalentontwikkeling en eventuele topsportwedstrijden. Vooralsnog denkt de Sportkoepel dat zonder topsporttalentontwikkeling (lees RTC/TCO-functie) een 50m-bad in Groningen ook levensvatbaar is. Zeker geredeneerd vanuit de verwachte bevolkingsaanwas door nieuwbouw.
- De Sportkoepel ondersteunt het voorstel voor een verder onderzoek naar 'extra' gebruikers of verschuiving van gebruikers in het 'zwembadlandschap'. Ons verzoek is wel om de verenigingen ook naar hun wensen t.a.v Kardinge te vragen. Kardinge ligt voor zwemvereniging Ten Boer veel gunstiger dan het Helperbad/Ranomibad, en mogelijk willen zij ook op doordeweekse (winter)avonden in de gemeente Groningen trainen. Wij nemen aan dat de vraag over behoefte aan 50m-badwater expliciet in het capaciteitsonderzoek opgenomen is.
- In de beoordeling van de verenigingen die eventueel in Groningen gebruik zouden willen maken van een 50m-bad, zijn er enkele verenigingen waarvoor de afstand naar Drachten net zo ver is als de afstand naar Groningen. Men zou dan dus net zo makkelijk naar Drachten kunnen gaan. Wat niet duidelijk is, hoeveel capaciteit Drachten heeft voor regio-verenigingen.
- De nieuwe alinea stelt:
"Ook zou een potentiële leegstand voor in dit geval het Helperzwembad deels ingevuld kunnen worden als de extra behoefte vanuit het capaciteitsonderzoek voor de korte en lange termijn in ogenschouw wordt genomen. Vraag is echter of deze behoeften ingevuld moet worden in één enkel zwembad of dat hier ook sprake moet zijn van spreiding over de gemeente".
Het is de Sportkoepel niet duidelijk wat met de laatste zin (*De vraag is...*) bedoeld wordt.

Varianten en multifunctionaliteit

Aan deze paragraaf is alleen extra tekst toegevoegd waarin een configuratie van 2 x 25m-baden verschillende activiteiten goed kan huisvesten én het mogelijke temperatuurprobleem oplost (de ene groep wil koud, de andere warm water). Deze configuratie zou dan in plaats van één 50m-bad komen.

Ten aanzien van de oude punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

¹ Vermeld kan worden, dat een dergelijke situatie in Gouda tot een andere keuze heeft geleid, namelijk één grote zwemvoorziening.

- De conclusie dat een 50m-bad, vanwege de watertemperatuur, met name op banenzwemmers en verenigingen gericht zal zijn, hoeft niet als beperking te worden gezien.
- Een combinatie met een golfslagbad achten wij, los van het feit dat je dan geen beweegbare bodem kan hebben, en ook voor dit soort recreatief zwemmen de badwatertemperatuur in het algemeen hoger is, niet slim om de reden dat de doelgroepen elkaar te veel bijten: wat heeft voorrang? Wedstrijden of recreatief zwemmen?

Kwantitatief onderzoek

Het kwantitatieve onderzoek zoomt in op de ruimtelijke impact, de kosten en de baten.

Daarbij worden de varianten van 8x25m-banen en 8x50m-banen tegen elkaar afgezet.

Nieuw in de laatste versie is dat ook de variant 10x25m is opgenomen, omdat dit ook een mogelijke invulling kan zijn voor het capaciteitstekort en hiermee aan het accommodatietype-A voldaan wordt.

Ruimtelijke impact

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- De inbedding van een 50m-bad in de gebiedsvisie zou, tussen de regels lezend, een uitdaging kunnen vormen. In de laatste versie is de tekst over inpassing ook iets gewijzigd.
“De gebiedsvisie en het stedenbouwkundig plan dat daaruit volgt moet de ontwikkeling van een 25 meter danwel een 50 meter zwembad mogelijk maken.”
Deze toegevoegde formulering verontrust de Sportkoepel.
Indien de gebiedsvisie de beperkende factor zou zijn om een 50m-bad te realiseren, zien wij onze vermoedens dat de vervanging / realisatie van een mooi, goed nieuw sportcentrum Kardinge verdrongen wordt door een brede gebiedsvisie, helaas bewaarheid worden.
- Daarbuiten: in de diverse sessies over de gebiedsvisie, is gesteld dat er ruimte zou zijn/blijven voor een eventueel 50m-bad. Wij zien het dan ook als een omissie om niet op voorhand de 2 varianten in getekend te hebben / expliciet benoemd te hebben.

Investeringsraming

De cijfers in de investeringsraming zijn voor ons niet te controleren.

De extra investering is nu niet alleen absoluut gegeven, maar er is op verzoek ook aangegeven dat een 50m-bad in plaats van een vergelijkbaar 25m-bad een extra investering van 12% betekent in het hele vernieuwde sportcentrum Kardinge.

De aanvullende vraag die de sportkoepel heeft, is of de extra investering ook ten opzichte van een nieuw 25-bad berekend kan worden. Dat geeft nog beter beeld van het verschil tussen 50m- en één enkel 25-bad weer.

Daarnaast wordt er ook over een configuratie van 2x25m-bad gesproken in plaats van 1x50. Voor nu neemt de sportkoepel aan dat deze configuratie qua investering vergelijkbaar is met 1x50m. Maar dat zouden we graag bevestigd of genuanceerd zien.

Exploitatieraming

Extra Inkomsten-/batenraming

De wijzigingen in deze paragraaf betreffen het gebruik van het potentiële aantal van 55 in plaats van 35, de prijs van losse kaartjes is iets duurder geworden, en de horeca-inkomsten zijn iets verhoogd.

Onze eerdere bevindingen blijven dan ook staan.

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- De berekening is gebaseerd op 36 weken. Is dat correct? Een gemiddelde van 40 weken is ook gangbaar (ervaringscijfers TriVia: afdelingen huren tussen 36 en 44 weken per jaar)
- Onduidelijk is of naast de reguliere trainingen ook wedstrijden in de opgave van TriVia zit. En zo niet, of dat nog een substantiële plus op zou kunnen leveren. Dit geeft tevens een (deel)bezetting in het weekend. De berekening van 20 uur à €200,- en 20 uur à €75,- kunnen wij niet helemaal volgen.
- In de berekening staat dat TriVia 40 uren in het 50m-bad gaat huren. En daarnaast zouden nog enkele verenigingen kunnen gaan huren. Uitgaande van huur door verenigingen vanaf 17:00 uur (zoals nu i.h.a.) tot 22:30 en dat 5 dagen per week, komen wij op 27,5 uur uit. Waar komt die andere 12,5 + 4 uur vandaan? Deels ochtenduren zoals nu (voor 7:00 uur)?
- Het is onduidelijk hoe het 8x25m-bad scenario er in totaal uitziet: TriVia gaat 20 uur meer huren in Kardinge, maar wat is het effect op Helperbad/Ranomibad? Geen, want 100% in te vullen met andere verenigingen?
- TTS kan mogelijk ook voor hun zwemtalenten (naast de polotalenten) het 50m-bad huren. Is hier al navraag naar gedaan?
- Het is onduidelijk of de groei zoals het capaciteitsonderzoek verwacht, in de cijfers zijn meegenomen. Evenals de demografische ontwikkeling richting 2035. Wij vermoeden van niet
- Er wordt gesteld dat de extra zwemcapaciteit van een 50 meter bad (slechts) voor 56 uur per week benut gaat worden. Hiermee is er nog ruimte (m.n. op doordeweekse dagen overdag en in het weekend) van circa 33 uur per week. Door het meenemen van de verwachte groei zoals het capaciteitsonderzoek voorrekent, wordt de verhouding van de uren benut/onbenut ook anders.

Extra operationele kostenraming

De wijzigingen in deze paragraaf ton opzichte van de eerste versie betreffen:

- Een hoger prijspeil voor bepaalde kosten
- Een splitsing van de post 'Administratie/belastingen/overige kosten' in ' Administratie/overige kosten ' en de post 'Heffingen/belastingen/OZB'. Het totaal van de twee nieuwe posten is ruim € 20.000,- hoger dan de ene oude post.
- Een hogere jaarlijkse afschrijving (€ 170.000 i.p.v. € 117.000)
- Een nieuwe post 'Totale toegerekende rente' van € 99.000,-

In totaal komt de extra jaarlijkse kosten in de nieuwe versie op € 426.000,- uit tegenover € 395.500 in de oude raming. Is het resultaat zonder afschrijving en rente nu wel positief (i.t.t. in de oude versie), door de jaarlijkse renteafschrijving en toegerekende rente komt het jaarlijks extra verlies nu op € 213.500 uit (was € 141.000,- in de oude versie.). Dit is een fundamentele toename.

Ten aanzien van de punten en conclusies, hebben wij de volgende opmerkingen:

- 2 FTE extra lijkt veel, zeker gezien de situatie dat een deel van de uren door verenigingen gehuurd wordt, en die hun eigen toezichthouders hebben. 1 tot 1,5 FTE lijkt realistischer.
- Aanvullend: de extra losse ticketverkoop lijkt nogal hoog: 16u x 50p (x 50w) zou inhouden dat er dagelijks 2 uur / wekelijks 16 uur bijna een heel 50m-bad (i.g.v. 6x50m) aan extra zwemmers aangetrokken wordt. Maar het gezamenlijk gebruik van het 50m-bad met verenigingen maakt de tijdsvenster voor losse verkoop denken wij te klein om zo'n groot extra losse verkoop te realiseren. Hoe ziet Sport050 dit voor zich?

Eindtotalen

Het geraamde operationele resultaat komt bij de gehanteerde cijfers, inclusief de afschrijvingen en rente, uit op €213.000,- negatief.

Wanneer er uitgegaan wordt van 40 weken huur door TriVia levert dat extra € 17.000,- baten op. Wanneer uitgegaan wordt van 1,5 FTE i.p.v. 2 FTE extra personeel, levert dat € 12.500,- minder kosten op. Het operationele resultaat zou daarmee positief uitvallen in plaats van negatief. Het resultaat inclusief afschrijvingen komt dan bijna €30.000,- minder negatief uit op € 183.500,-.

Afwegingskader en aanbevelingen

Afwegingskader

In het afwegingskader worden de resultaten uit de verschillende paragrafen nog eens op een rijtje gezet. De opmerkingen die we in de paragrafen geplaatst hebben, zijn ook hier weer van toepassing.

Een belangrijke toevoeging in het afwegingskader is het benoemen van alternatieven op uitbreiding in de breedte van het 25m-bad, naar bijvoorbeeld twee afzonderlijke 25m-baden. Voor de kostenraming is dit laatste scenario denken wij vergelijkbaar met één 50m-bad (voor de ruimte ook).

Samenvatting

In de samenvatting wordt weer veel nadruk gelegd op het aantal potentiële zwemmers dat graag in een 50m-bad zwemt.

Benadrukt wordt dat een 50m-bad een extra jaarlijks resultaat €213.000 negatief, oplevert. Maar ook dat deze negatieve exploitatie legitiem zou kunnen zijn, indien hiermee de (financiële) drempels om te sporten en bewegen laag kunnen blijven en dit maatschappelijke meerwaarde oplevert. De Sportkoepel pleit ervoor om naar sport net zo te kijken als naar de cultuursector: wat zijn de voor- en tegenargumenten voor de grote verbouwing van VRIJDAG? En hoe zit daar de kosten/batenanalyse eruit? Wat kunnen we daarvan leren, overnemen?

Aanbevelingen voor mogelijk vervolgonderzoeken

Deze paragraaf is grotendeels hetzelfde als in de oude versie.

Dit houdt in dat het grootste deel van de vervolgonderzoeken nog steeds moet plaatsvinden. De Sportkoepel ziet wel dat er al heel wat gedaan is aan vervolgonderzoek, maar maakt zich wel ongerust over de haalbaarheid van het uitvoeren van de genoemde vervolgonderzoeken gezien de wens om in oktober het onderzoek definitief af te ronden.